

EKU

Túto zbraň môžeme nájsť pod názvom Kai, čo je japonský dialekt, alebo pod menom Eku, čo je okinawský dialekt Hogan. Môžeme sa stretnúť aj s napísaným názvom eeh-kuu. Keďže hovoríme o RyuKyu Kobudo, čiže okinawskom Kobudo, budeme používať názov okinawský názov Eku, alebo Eku-di.

Bojové umenie s touto zbraňou vzniklo pôvodne v meste Šanghaj, v Číne. Na Okinawu bolo prinesené spolu s čínskymi vyslancami. Tí na ostrov priniesli okrem kultúry a umenia aj svoje bojové umenie Kung Fu. Keďže Okinawa bola ostrovom roľníkov a rybárov, umenie s veslom sa ľahko ujalo a tešilo sa veľkej obľube. Veslo s úzkym listom používali veslári na tzv. Dračích lodiach. Hodilo sa do úzkych zátok ostrova Okinawa, ako aj celého súostrovia. Dnes ho vytláča západný typ vesiel so širším listom, ale stále ho môžeme vidieť pri rôznych historických slávnostiach po celej Ázii.

Istá legenda z ostrova Tsuken vysvetľuje vznik Eku Jutsu inak. V čase kráľovstva Ryukyu žil samuraj menom Chikin Uekata Masanori, ktorý bránil svoj nárok na kráľovský trón. Za to mal byť potrestaný vyhnanstvom na mori. Bol majstrom v umení Bo Jutsu a tak bojovník, ktorý sa ho snažil chytiť a potrestať, nemohol svoj rozsudok vykonať. Preto poprosil rybára menom Asato, aby sa tajne o samuraja staral. Asato sa naučil techniky Bo od Uekatu, ale čoskoro ho prekonal a sám sa stal majstrom Bo Jutsu. Asato neskôr použil techniky Bo s tým, čo mu bolo prirodzené, teda s veslom, na svoju osobnú obranu a tak vzniklo okinawský bojový systém s veslom – Eku.

Eku je drevená zbraň dlhá 135 – 160 cm. Jej čepeľ,

alebo list je široký od 9 cm viac a zaberá asi tretinu celkovej dĺžky zbrane. Má štyri hrany: 2 ostré boky, ktorými sa sekalo (Yoko) a 2 ploché na úder (Monouchi). Čepel' sa končí zaobleným čelom, alebo hrotom (Saki). Vyrába sa z tvrdého dreva. Jeho špecifikom je zvláštne položené ťažisko, ktoré túto zbraň robí takou náročnou na ovládanie

Techniky vesla vychádzali z techník palice a oštetu. Napriek tomu si veslo vyžaduje omnoho väčšiu zručnosť, pretože pohybom zápästia musí cvičenec zasiahnuť súpera správnou časťou čepele vesla. Okrem švihových techník čepeľou, či už naplocho, alebo ostrou hranou, táto zbraň využíva aj bodanie a práca rúčkou.

Používanie Eku vyžaduje dokonalé ovládanie Bo. V rukách skúseného majstra sa táto zbraň mení na nástroj, ktorým možno súpera omráčiť i zabiť. Medzi okinawčanmi bola táto zbraň veľmi obľúbená. Bojovníkovi poskytovala výhodu v boji vďaka svojej dĺžke a schopnosti premiesňovať sa. Protivníka tým držala v bezpečnej vzdialenosti. Pritom je zaujímavé, že túto zbraň môžeme nájsť v okinawských i japonských štýloch Kobudo.

Úchop Eku je podobný ako pri Bo. Pravá ruka drží Eku v centre, hneď za čepeľou, pravá je na šírku ramien za ňou. Ako pri Bo aj tu platí, že zadná ruka generuje silu a predná zachováva techniku a smerovanie zbrane. Eku však môžeme na verejnosti vidieť iba zriedka, pretože duševne vyzýva mysle mladých adpetov Kobudo.

Obľúbená technika bola vhodit' súperovi piesok do očí a útok. Môžeme to vidieť v niektorých kata, ako napríklad Akahachi no Eku, kde je použitá technika kopnutia piesku do očí a následný obrátený úder rúčkou. Kata Tsuken Sunakake no Eku vhadzuje piesok do očí čepeľou vesla a útočí ostrou hranou listu. Tieto techniky sa nazývajú *me-tsubushi* (osleповacie) Legendy hovoria, že zbraň Eku bola účinná dokonca aj proti samurajskému meču – Katane.

Kvôli snahe zachovať ostrie čepele drevenného listu Eku sa na blokovanie používa aj rúčka. Blokuje sa presne tým istým spôsobom ako s Bo, len reťazený protiútok je oveľa zdrvivúcejší ako pri palici. Koncom rúčky sa i bodá a nasleduje široký sek čepeľovým listom. Zaujímavosťou pritom je, že aj v Európe sú dochované záznamy o používaní zaostreného a hladkého kusa dreva na stínanie hláv nižšej šľachty, alebo popravovanie vojakov. Tvrdé drevo bolo vyhladené a následne bola jedna strana zaostrená. Podobný princíp je aj pri zbrani Eku, kde sú však zaostrené obidve strany. Vďaka váhe a správnej sile je možné touto zbraňou preseknúť lebku. Dľaň sa vždy snaží tlačiť smerom do úderu, aby švihovej technike dodalo razanciu a prieraznosť.

V súčasnej dobe je umenie s touto zbraňou na ústupe. Dôvodom je náročnosť tejto zbrane, ako aj jej váha a požiadavky na cvičenia. Najznámejšie štýly, ktoré dodnes uchovávajú kata s touto zbraňou sú RyuKyu Kobudo, Tesshinkan a Matayoshi Ryu

Medzi najznámejších majstrov tejto zbrane patrili Yabiku Modem, Matayoshi Shinpo (Matayoshi Ryu), Taira Shinken, Chitose Tsuyoshi (zakladateľ Chito-ryu Karate-do) a Tokuyama Seiken (tvorca kata Goeku no Ekudí). Zo súčasných môžeme menovať Hidetomi Tamayose Senseia, najvyššieho učiteľa štýlu Tesshinkan Kobudo, ako aj Patricka McCarthyho, ktorý svoje umenie s Eku predviedol v slávnom Dai Nihon Butoku Kai.

S touto zbraňou sa zachovalo prekvapivé množstvo Kata. Za všetky môžeme spomenúť aspoň Matsumura no Eku, Akahachi no Eku, Tsuken Sunakake no Eku, Sunakake no Eku, Nakazato no Eku a Shorinkan No Eku Dai Ichi. Mnohé vychádzajú práve z Kata s Bo, sú však upravené tak, aby nepotláčali prirodzenosť a špecifiká zbrane Eku.

Ako môžeme vidieť z pôvodu a tvaru, Eku má jasne poľnohospodársky pôvod. Rozvoju umenia s touto zbraňou napomohla podoba s rozvinutým systémom Bo Jutsu. Napriek svojmu exotickému tvaru patrí k účinným a vo svojej dobe obávaným zbraniam aj proti obreneným samurajom. V Európe sa môžeme stretnúť s legendami zo stredoveku, kedy sa na popravu nižšej šľachty používala vyhladená a zabrúsená lata. Vďaka zručnosti kata sa touto impvizovanou zbraňou dala sŕať hlava bez akýchkoľvek problémov.

Pripravil: Mgr. Igor Vakoš

Foto: autor

www.kobudo.eu

